

zák. č. 55/1928 Sb. se ustanovuje, že — byla-li zavedena visová povinnost — »smějí se cizinci zdržovati v republice Československé jen po dobu, na níž visum zní; po uplynutí této lhůty mohou býti vyhoštěni policejním úřadem I. stolice«. V poslední větě téhož odstavce se pak praví, že »jinak zůstávají zákonná ustanovení o vyhoštění cizinců beze změny«. Těmto ustanovením zákonným nelze podle názoru nss-u rozuměti jinak, než že cizinec, který se zdržuje v Československé republice bez platného visa, může býti právě proto, že nemá povolení k pobytu v Československé republice, vyhoštěn, a že se tím nic nemění na ostatních zákonných ustanoveních, připouštějících vyhoštění cizince snad ještě z jiných důvodů. Vykládá-li st-l zmíněné ustanovení v tom smyslu, že podle § 10 zák. č. 55/1928 Sb. lze vyhostiti cizince, který nemá platného visa, jen tehdy, jsou-li dány předpoklady stanovené pro vyhoštění cizince v zákoně č. 88/1871 ř. z., dává zákonu smysl zcela libovolný, který z jeho znění nikterak neplyne (srov. Boh. A 10.305/33).

Odvolávajíc se na ustanovení čl. I. obchodní úmluvy mezi republikou Československou a republikou Polskou, uveřejněné ve Sbírce zák. a nař. pod č. 202/1926 Sb., namítá stížnost dále, že nelze st-li bez porušení této úmluvy úplně znemožniti jakékoliv další provozování živnosti jednou řádně nastoupené, když mu jako příslušníku Polské republiky je touto úmluvou zaručeno nerušené provozování obchodu a živnosti na území Československé republiky. Neodůvodněnost této námítky plyne již z ustanovení 2. věty čl. III. zmíněné úmluvy, v níž se praví, že příslušníci každé smluvní strany budou míti volnost spravovati své záležitosti na území druhé smluvní strany buď osobně, nebo prostředníkem jimi zvoleným, aniž by byly v tomto ohledu podrobeni jiným omezením, než těm, která jsou stanovena zákony a nařízeními platnými na příslušném území. Jsou tedy i za platnosti zmíněné úmluvy polští státní příslušníci, zdržující se na území Československé republiky, povinni řídit se i platnými zákony a nařízeními Československé republiky, tedy i zákonem č. 55/1928 Sb. V podstatě totéž plyne z čl. VIII. zmíněné úmluvy. Je-li však již obsahem úmluvy, na niž se stížnost odvolává, prokázána neodůvodněnost tvrzení stížnosti, není ani třeba zabývatí se v tomto případě otázkou, zdali zmíněná úmluva má povahu normy právně závazné.

Zbývá námítka, že st-l se nedopustil žádného trestného činu, a že proto není dán zákonný předpoklad pro to, aby byl z Československé republiky vyhoštěn navždy. Ani tato námítka není odůvodněna. Oprávnění vyhostiti cizince, který se zdržuje na území Československé republiky nemaje platného visa, je dáno úřadu v § 10 zák. č. 55/1928 Sb. zcela neobmezeně, takže podle tohoto zákonného ustanovení může úřad vyhostiti cizince buď na určitý čas neb navždy, podle své úvahy. Použil-li úřad svého oprávnění ve smyslu posléz uvedeném, neporušil zákon.

Č. 11.538.

Samospráva obecní: I. Vybočuje z oboru působnosti obce (§ 28 odst. 1 ob. zř.) usnesení obecního zastupitelstva, jímž se určitým jednotlivcům přislíbují (ve formě vrácení předepsané dávky z převodu

nemovitostí) příspěvky, jimiž se má působiti na poměry rozdělení půdy podle hledisek národnostních a politických, a může proto dozorčí úřad usnesení to podle § 102 ob. zř. čes. zastaviti resp. zrušiti. — II. Zastavením výkonu usnesení obecního zastupitelstva v § 102 ob. zř. čes. dlužno rozuměti kasaci závadného usnesení, která nezastavuje toliko výkon, nýbrž usnesení samo zrušuje. — III. Dozorčí zákrok státní správy podle § 102 ob. zř. je přípustný, i když usnesení ob. zastupitelstva bylo již vykonáno.

(Nález ze dne 8. listopadu 1934 č. 20.785.)

Prejudikatura: ad II. Boh. A 1069/21, 1525/22, 3978/24, 6163/26 a j. — ad III. Boh. A 1069/21, 1525/22.

V ě c: Heřman H. v R. proti zemskému úřadu v Praze o zrušení usnesení obecního zastupitelstva.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Obecní zastupitelstvo v R. usneslo se 26. června 1925, aby oněm kupcům nemovitosti Oskara M. v R., ohledně nichž je známo, že neprodají tuto nemovitost nepřátelům německví, byla dávka z přírůstku hodnoty, připadající na dotčnou část nemovitosti, vrácena. Uchazeči o tuto výhodu musí před uzavřením kupu se vykázati potvrzením obce, že jim tato výhoda přísluší.

Okresní úřad v Děčíně zrušil u příležitosti schválení rozpočtu na rok 1929 toto usnesení a zařadil do obecního rozpočtu částku 5.000 Kč, připadající na tuto dávku, jako úhradu.

Odvolání st-le bylo nař. rozhodnutím zamítnuto z těchto důvodů: »St-l namítá, že usedlost koupil na základě zmíněného usnesení obecního zastupitelstva a písemného prohlášení obce, že mu bude dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí vrácena, že zmíněné usnesení obecního zastupitelstva nabylo moci práva, že napadený výměr okr. úřadu neobsahuje žádné odůvodnění a že st-l nebyl poučen o opravných prostředcích. St-l v podstatě nenařiká opatření okr. hejtmana, pokud toto obsahuje rozpočtovou disposici, předsevzatou podle hl. II. odst. 2 org. zák. ve spojení s Šem 3 zák. z 15. června 1927 č. 77 Sb., nýbrž brojí proti výroku okr. hejtmana, kterým zrušeno bylo usnesení obec. zastupitelstva shora dotčené. Nejde tedy v daném případě o stížnost rozpočtovou, k jejímuž vyřízení by byl ve smyslu ustanovení § 3 zák. č. 77/1927 příslušný zemský výbor, nýbrž jde o stížnost do zákroku okr. hejtmana, kterým bylo dotčné usnesení zrušeno pro nezákonnost podle ustanovení § 102 ob. zř. Podle ustanovení § 102 bdí okr. úřad z moci úřední nad legalitou aktů obec. zastupitelstva a jest oprávněn zakázati, aby se vykonávalo usnesení obec. zastupitelstva, kterým obec. zastupitelstvo z mezí působnosti své vystoupilo anebo něco učinilo, co jest proti zákonům. Usnesení obec. zastupitelstva z 26. června 1925 má tendenci, aby kupcům M.-ovy usedlosti, které obec uzná za vhodné, byla poskytnuta výhoda ve formě vrácení oné části dávky z přírůstku nemovitostí, kterou obec obdrží. Tato výhoda jen pro určité nabyvatele odporuje ustanovení § 128 úst. list., podle kterého státní občané republiky Československé jsou si před zákonem plně rovni, a odporuje, pokud poskytuje úlevu jen

určitým osobám na úkor obce, obecnímu zřízení, podle kterého se správa obecního majetku a obecních záležitostí hospodářských má díti podle objektivních hledisek. Okr. hejtman byl proto oprávněn, aby výkon zmíněného usnesení obec. zastupitelstva pro nezákonnost zakázal, tudíž aby nezákonné usnesení obec. zastupitelstva podle § 102 ob. zř. zrušil. Ježto pak právo, jež v § 102 ob. zř. je státní správě svěřeno, není žádným instančním přezkoumáváním usnesení obec. zastupitelstva, nýbrž je čistým právem dozoru, není výkon jeho vázán žádnou lhůtou. Pokud intimace nař. výměru neobsahuje žádného odůvodnění, jedná se o vadu řízení, jež dodatečně jest zhojena vyřízením původních námitek tímto rozhodnutím, k čemuž se ještě připomíná, že vytýkanou okolností nebyla st-li znemožněna obrana proti nař. výměru, jak patrné je z obsahu jeho další instanční stížnosti. Také další namítaná vada řízení, že vyrozumění o rozhodnutí okr. úřadu, které vydala obec st-li, neobsahuje poučení o opravných prostředcích, nebylo st-li na újmu, ježto odvolání podal a lhůtu odvolací nezmeškal. Pokud se st-l odvolává na povinnost obce, aby mu v důsledku písemného prohlášení, které mu obecní úřad vydal, vrátila zmíněnou dávku bez ohledu na to, že usnesení obec. zastupitelstva bylo zrušeno, nutno podotknouti, že podkladem pro toto prohlášení bylo zrušení usnesení obec. zastupitelstva, pročež prohlášení toto samo o sobě nemůže obec vázati.«

O stížnosti na toto rozhodnutí uvážil nss: — — — — —

Ve věci uplatňuje stížnost, že § 102 obec. zř. čes. nedává úřadu právo zrušiti usnesení obec. zastupitelstva, nýbrž pouze zastaviti jeho výkon. Soud zastává ve své stálé judikatuře (viz na př. Boh. A 1069/21, 1525/22, 3978/24, 6163/26) právní názor, že zastavením výkonu usnesení obec. zastupitelstva ve smyslu § 102 ob. zř. čes. dlužno rozuměti kasaci závadného usnesení, která nezastavuje toliko výkon, nýbrž usnesení samo zrušuje. Místo bližšího odůvodnění stačí ve smyslu § 44 j. ř. poukázati na důvody těchto nálezu. Je proto i tato námitka stížnosti bezdůvodná.

Stížnost vytýká pak, že neodporuje § 128 úst. list., když obec dává výhodu jen určitým nabyvatelům a že usnesení obec. zastupitelstva nemluvilo o »příslušnicích jiné národnosti než německé«, nýbrž o »nepřátelích němectví«. Nař. rozhodnutí prý neudává blíže, proč má za to, že byla v daném případě vyhrazena výhoda určitým nabyvatelům, když jako nabyvatel mohla vystupovati každá osoba, pokud by poskytovala záruku za to, že neprodá nemovitost nepřátelům němectví. Když obec chce se vyhnouti národnostním třenicím, je to také objektivní stanovisko, z kterého obec může vycházeti. V tomto směru bylo uváženo:

Žal. úřad shledal, že zrušení usnesení obec. zastupitelstva podle § 102 obec. zř. čes. bylo odůvodněno jednak tím, že byla obcí přiznána výhoda pro určité nabyvatele, což odporuje ustanovení § 128 úst. list., jednak proto, že se poskytuje sleva na dávce určitým osobám na úkor obce, což se přiči obecnímu zřízení, podle kterého se má správa hospodářských záležitostí obce vésti podle hledisek objektivních.

Pokud jde o důvod posléze uvedený, uplatňuje stížnost — jak uvedeno — že žal. úřad neudává blíže, proč byla po jeho názoru v daném případě poskytnuta výhoda jen jednotlivým nabyvatelům, a vytýká, že

odpovídá požadavku objektivního hlediska, když obec chce předejítí národnostní třenice.

Soud nemohl ani tuto námitku shledati důvodnou. Obec. zastupitelstvo usneslo se 26. června 1925, aby dávka předepsaná z převodů nemovitostí byla za určitých předpokladů plátcům dávky vrácena. Usnesení to ve svém jádře tedy znamená, že se jednotlivcům mají z peněz obecních poskytnouti příspěvky, subvence. Podle zřejmého svého smyslu usnesení ono směřovalo k tomu, aby nemovitosti, jsoucí dosud v držbě příslušníků národnosti německé, nedostaly se do rukou osob smýšlení nepřátelského německému národu. Usnesenými příspěvky jednotlivcům měl tento účel býti zajištěn. Obci nelze ovšem upíratí právo, aby hospodařila volně svým majetkem — ale může tak činiti jenom v oboru své působnosti. Může tedy subvence poskytovatí také jen k takovým účelům, které se předem a nejprve týkají prospěchu obce (§ 28 odst. 1 ob. zř.). Působiti na poměry rozdělení půdy podle hledisek národnostních a politických netýká se však předem a nejprve zájmů obce, přesahuje tedy obor působnosti obci přikázané, a vybočuje proto i z oboru její působnosti, poskytovatí k tomuto účelu z obecních peněz příspěvky. Mohl tedy úřad právem podle § 102 ob. zř. usnesení z 26. června 1925, příslibující příspěvky k takovému účelu ve formě vrácení předepsané dávky, zastaviti, resp. zrušiti.

Zůstal-li ale tento samostatný důvod nař. rozhodnutí stížností netřesen, nemusil se soud zabývatí dalšími námitkami stížnosti, které brojí proti druhému důvodu nař. rozhodnutí, totiž že usnesení obce příčí se ustanovení § 128 úst. list.

Konečně vytýká stížnost, že mezi obcí R. a st-lem byla na základě usnesení obec. zastupitelstva z 26. června 1925 uzavřena smlouva, podle které má st-l žalovatelný nárok oproti obci na náhradu oné částky dávky, která obci z titulu převodu nemovitostí st-lem koupené připadne. V době uzavření této smlouvy byla obec ještě neodvislá ve svých rozpočtových dispozicích. Nemůže proto býti opatřením úřadu obci zabráněno plnění jejích smluvních povinností.

Má tedy stížnost za to, že zrušovacího práva podle § 102 obec. zř. nelze použítí, když obec své usnesení provedla a straně na základě něho nějaké právo přiznala. I v tomto ohledu zastává nss ve své stálé judikatuře (viz na př. Boh. A 1069/21 a 1525/22) opačný názor a usuzuje, že dozorčí zákrok státní správy podle cit. ustanovení zákona je přípustný, i když usnesení obec. zastupitelstva bylo již vykonáno. Poukazuje se tedy i v tomto ohledu na důvody zmíněných nálezů. Okolnost, že z provedeného usnesení vzniklo třetí osobě právo, nemůže býti překážkou, aby za předpokladů § 102 ob. zř. úřad nepoužil svého dozorčího práva, daného mu v zájmu veřejném.

Jsou tedy námitky stížnosti bezdůvodny, pročez bylo stížnost zamítnouti.

Č. 11.539.

Pojištění sociální. — Policejní právo trestní. — Řízení správní (Slovensko): Okresní nemocenská pojišťovna, ať už jako odborný zástupce nebo jako poškozená ve smyslu §§ 17, 30